

Når et menneske dør på hospitalet

Kapellet på Aarhus Universitetshospital

Telefon

2977 8440

Fax

7845 8312

Mail

auh.kapellet@rm.dk

Åbningstid

Mandag - fredag: Kl. 08.00 - 18.00 - seneste tidspunkt for fremvisning i kapellet er kl. 17.00

Weekend og helligdage:

Fremvisning kan kun ske efter aftale med kapelpersonalet i tidsrummet kl. 11.00 - 16.00 – seneste tidspunkt for fremvisning er kl. 15.00.

Fremvisning af afdøde i kapellet og kontakt til kapelpersonalet **kan kun ske** i ovennævnte tidsrum.

Adresse

Palle Juul- Jensens Boulevard 99

Indgang E3

8200 Aarhus N

Andre nyttige numre

Embedslægeinstitutionen

Henvisning til Embedslægeinstitutionen i Midtjylland

Tlf. 7222 7970

Skifteretten

På www.domstol.dk kan du finde den skifteret, der dækker det geografiske område, du bor i samt blanketter, der skal ufyldes ved dødsfald.

Skifteretten i Aarhus

Kannikegade 10,

8000 Aarhus C.

Tlf. 8612 9100

Sognet

Hvis du som pårørende ikke er sikker på, hvilket sogn afdøde boede i, kan du finde frem til sognet og kirkekontorets adresse og åbningstider samt præstens telefonnummer via www.sogn.dk.

Aarhus Universitetshospital vil med denne pjece orientere og vejlede om, hvad der sker og skal ske, når et menneske dør på hospitalet og de pårørende skal tage afsked. Du er altid velkommen til at kontakte personalet, hvis der er noget, du er i tvivl om.

Indhold

Når døden indtræffer	4
Afdøde skal gøres i stand.....	4
Udlevering af afdøde.....	5
Udlevering af afdødes ejendele.....	5
Det praktiske ved begravelsen eller bisættelsen	6
Transport til andet land	7
Obduktion.....	7
Hornhindedonation	8
Organdonation.....	8
Rituel højtidelighed omkring dødsfaldet	9
Testamentering af legeme til videnskaben	9
Sorg og krise i forbindelse med dødsfald	10
Nyttige telefonnumre	11

Når døden indtræffer

Når et menneske dør på hospitalet, ligger det op til seks timer enten på stuen, hvor døden er indtruffet, eller på en særlig stue.

Når sikre dødstegn viser sig, skrives der en dødsattest af vagthavende læge. Herefter kan afdøde køres i hospitalets kapel. Pårørende kan se den afdøde på sengestuen eller senere i hospitalets kapel.

Afdøde skal gøres i stand

Plejepersonalet har ansvaret for at gøre afdøde i stand.

Det foregår normalt på sengestuen, men kan også foregå i kapellet, som har særlige faciliteter til rådighed. Pårørende har mulighed for at være med, når afdøde gøres i stand.

Afdøde kan iklædes sit eget tøj og man kan evt. tage linmed med, som den afdøde kan få over sig i kisten. Dette aftales med plejepersonalet eller kapelpersonalet. Rituel afvaskning skal foregå i kapellet. Når afdøde lægges i kiste, sker det i kapellet, og personalet kan her være behjælpeligt.

Ønskes afdøde balsameret foregår det på Patologisk Institut og varer som regel to timer. Dampene fra balsameringsvæskerne er sundhedsskadelige, så derfor må pårørende ikke opholde sig hos afdøde mere end fem minutter efter balsamering.

Udlevering af afdøde

Nærmeste pårørende (eller evt. bedemand) anmoder om begravelse eller ligbrænding. Blanketten ”Dødsanmeldelse og anmodning om begravelse/ligbrænding” skal udfyldes. Blanketten kan udskrives fra www.personregistrering.dk og skal senest to hverdage efter dødsfaldet sendes til eller afleveres på kirkekontoret i det sogn, hvor afdøde havde sin hjemmeadresse. Medbring eller medsend afdødes døbs- eller navneattest samt eventuel vielsesattest. Kirkekontoret udsteder herefter en godkendelsesattest. Skifteretten, folkeregisteret og socialforvaltningen får automatisk besked om dødsfaldet.

Afdøde kan kun udleveres fra kapellet, hvis der foreligger en dødsattest. Afdøde udleveres i kiste eller på bære efter aftale med kapelpersonalet. Herefter kan der afholdes bisættelse, begravelse eller anden højtidelighed. Hospitalets kapeller kan bruges til afholdelse af højtidelighed inden for kapellernes almindelige åbningstider. Man kan kontakte kapelpersonalet og lave nærmere aftale.

Udlevering af afdødes ejendele

Udlevering af afdødes ejendele såsom tøj og andre personlige genstande sker enten via afdelingen eller i kapellet. Eventuelle værdigenstande – eksempelvis ur, smykker, nøgler, penge mv. – opbevares på hospitalet, indtil Skifteretten har udstedt en skifteretsattest. Afdødes arvinger kan med skifteretsattesten henvende sig i hospitalets regnskabsafdeling og få udleveret de opbevarede værdigenstande.

Det praktiske ved begravelsen eller bisættelsen

Det er almindeligt at anvende et bedemandsfirma til at stå for det praktiske omkring anmeldelser, transport og begravelse eller bisættelse. Bedemanden kan stå for alt eller en del af det praktiske, og prisen afhænger af mange forhold: Hvordan skal højtideligheden arrangeres, hvilken kiste vælger man, hvor langt skal afdøde transporteres, hvilket gravsted skal man vælge osv.

Man kan også selv stå for alt eller hovedparten af det praktiske. Her kan hospitalspræsten være behjælpelig med at gribe det an i rigtig rækkefølge. På linket www.folkekirken.dk kan man under afsnittet „Livets begivenheder“ finde „Ti praktiske råd“ som en vejledning i ting, man skal være opmærksom på, der skal tages stilling til. Man kan også gå på internettet og google „Bedemand“ eller „Bisættelse“ og finde priser på forskellige ydelser. Vær opmærksom på, at der er store prisforskelle på de forskellige ydelser, der tilbydes.

Transport til andet land

Hvis en afdød skal transporteres til et andet land, udsteder embedslægen et ligpas. Landene har forskellige regler for modtagelse af afdøde. Kapelpersonalet eller embedslægen kan oplyse om de specifikke forhold og regler for hvert enkelt land.

Obduktion

Når en person dør, kan de pårørende blive spurgt, om der må foretages obduktion. Hvis de pårørende ikke ønsker at tage stilling og ikke melder tilbage til afdelingen inden for et aftalt tidsrum, mindst seks timer, kan obduktion foretages. Hvis den afdøde selv skriftligt har tilladt obduktion, kan den altid foretages.

Lægen skal anmelde dødsfaldet til politiet:

- hvis en person findes død i hjemmet
- hvis der er tale om et ulykkestilfælde
- hvis der er tale om et uventet dødsfald
- hvis der er mistanke om strafbare forhold
- hvis der er mistanke om selvmord.

Herefter bliver der eventuelt foretaget et retslægeligt ligsyn, hvor politiet og embedslægen undersøger de nærmere omstændigheder ved dødsfaldet. Politiet kan kræve, at der foretages en retslægelig obduktion. I så fald skal politiet underrette de pårørende.

Hornhindedonation

Når døden er indtrådt, vil lægen ofte spørge de pårørende, om der må udtages hornhindenvæv, der kan anvendes til behandling af andre patienter. Der er rigtig mange mennesker med nedsat syn, øjensmerter, infektion i øjne eller skader efter trafikuheld, der kan hjælpes ved at få transplanteret en ny hornhinde. Afdøde kan selv have givet sit skriftlige samtykke til Donorregistret. Hvis det ikke er tilfældet, er det nærmeste pårørende, der kan give tilladelsen.

Organdonation

I Danmark skelnes der mellem hjerne- og hjertedøds-kriteriet. Når hjertet er ophørt med at slå, bringes der ikke længere ilt rundt til organerne, og de kan efter kort tid ikke længere anvendes til transplantation. En afdød kan derfor kun donere sine organer, hvis der er tale om dødsfald i henhold til hjernedøds-kriteriet, hvor hjertet holdes kunstigt i gang med henblik på at bringe ilt til alle indre organer.

Afdøde kan selv have taget stilling til organdonation. Hvis afdøde ikke har selv taget stilling til organdonation, er det de pårørende, der skal gøre det. Personalet på afdelingen vil tage initiativ til en samtale om organdonation fra afdøde, hvis det er aktuelt. Personalet kan oplyse om alle relevante forhold.

Rituel højtidelighed omkring dødsfaldet

Der er som regel mulighed for at foretage en mindre rituel højtidelighed i forbindelse med dødsfaldet. Det kan dreje sig om både religiøse og ikke religiøse ritualer, familietraditioner eller kulturelle traditioner, som f.eks. udsyngning. Plejepersonalet eller hospitalspræsterne medvirker gerne ved en rituel højtidelighed og kan også hjælpe med at kontakte en gejstlig inden for de fleste trossamfund.

Testamentering af legeme til videnskaben

Et ønske om at testamenter sit legeme til videnskaben kræver, at personen har udfyldt en testamentarisk erklæring på et tidspunkt, hvor han/hun har været i stand til at forstå den trufne disposition. Derfor er det ønskeligt, at nærmeste pårørende ved om der foreligger en testamentariske erklæring, inden personen afgår ved døden.

Foreligger der en testamentarisk erklæring, er det Anatomisk Institut, Aarhus Universitet, der tager vare på afdødes legeme i det testamenterede tidsrum. Afdødes familie kan ønske, at der afholdes en højtidelighed inden transporten til Instituttet, og nærmeste pårørende vil endvidere blive kontaktet, når legemet frigives til begravelse eller bisættelse. Den almindelige begravelseshjælp fra kommunen udbetales til den begravelsesforretning instituttet anviser.

Sorg og krise i forbindelse med dødsfald

Det er helt naturligt at sørge, når en pårørende dør. De efterladte har brug for omsorg og støtte fra sine nærmeste og fra sin omgangskreds. Det tager tid, at komme sig over tabet af en man har holdt af. Der er mulighed for at få yderligere støtte i sorgen, hvis man har brug for det. Bagerst finder du nogle telefonnumre, du kan ringe til, hvis du har brug for yderligere støtte i sorgen.

Oftest er det først nogle dage efter dødsfaldet, der kan være behov for støttende samtaler, men omstændighederne omkring dødsfaldet kan udløse kriser og traumer, som kræver øjeblikkelig støtte. Hospitalets præster står, uanset om man er troende eller ej, til rådighed for samtaler og kan også være behjælpelige med at kontakte andre trossamfunds gejstlige personer. Den pårørendes praktiserende læge kan under særlige omstændigheder ordinere psykologsamtaler.

Nyttige telefonnumre

Børns Vilkår

Tlf. 3555 5559
www.bornsvilkar.dk

Børn, Unge og Sorg

Tlf. 7026 6766
www.bornungesorg.dk

Kræftens Bekæmpelse

Tlf. 8619 8811
www.cancer.dk

BørneTelefonen

Tlf. 116 111
www.børnnett.dk

Ældre Sagen

Tlf. 8613 0926/2682 7603
www.aeldresagen.dk

Folkekirkesamvirket

På www.folkekirkesamvirket.dk eller tlf. 2481 5817
kan man få oplysninger om bl.a. sorggrupper

Selvhjælpsgrupper

Selvhjælpsgrupper findes i alle større byer.
Man kan google „Selvhjælpsgrupper“ og her finde en
gruppe i den by, man bor nærmest.

I Aarhus:
Tlf. 8612 1272
www.selvhjaelpsgrupperiaarhus.dk

Donorregistret

Tilmelding til Donorregistret
kan ske via www.sundhed.dk (Søg: Donorregistret)

